

A Pécsi Ítéltábla a dr. Váci Tímea ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Zaiczek Károly ügyvéd (ügyvéd címe), dr. Stettner Wilhelm (ügyvéd címe), a Szterényi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szterényi Sándor ügyvéd, ügyvéd címe) és a CHSH Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dezső Attila ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2019. január 24. napján kelt 5.P.20.638/2018/14. számú ítélete ellen az alperes 15. sorszámu fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja azzal, hogy mellőzi a felek kötelezését a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **N.S.** 2015. október 10. napján ajánlati felhívást tett közzé a stadion rekonstrukciójához kapcsolódó bontási és egyéb előkészületi feladatok elvégzésére vállalkozási szerződés keretében. A pályázatot az alperes és a **F.T. Kft.** nyerte el, 2016. február 5-én került sor a vállalkozási szerződés megkötésére, azóta megtörtént annak teljesítése is.

A felperes 2016. május 10-én a **N.S.**-től kérte a kivitelezési szerződés, az összes tételes elszámolás, a számlákhoz kapcsolódó teljesítési igazolások, az alvállalkozók listája és az alvállalkozókkal kötött szerződések kiadását közérdekű adatigénylésként. A **N.S.** tájékoztatta a felperest a nyilvánosságra hozott kivitelezői szerződés elérhetőségéről, arról, hogy a fix átalánydíjas fővállalkozói szerződés kapcsán tételes elszámolást nem kezel, a fővállalkozónak az alvállalkozók személyét nem kellett megjelölnie, a fővállalkozók által az alvállalkozókkal kötött szerződésekkel sem rendelkezik. Megküldte a felperesnek a számlákhoz kapcsolódó teljesítési igazolásokat.

A felperes az alperest először 2016. július 14-én kereste meg a projekthez kapcsolódó tételes elszámolások és alvállalkozói szerződések kiadása iránt, igényét az alperes elutasította azzal, hogy a kért adatok nem közérdekből nyilvános adatok. Újabb közérdekű adatigénylést nyújtott be 2016.

július 25-én, amelyben rögzítette, hogy a **Z.** és a **F.T.** konzorcium nyerte el januárban a **stadion** rekonstrukciójához kapcsolódó bontási és egyéb előkészítési feladatok ellátása tárgyában kiírt közbeszerzési eljárást, ennek kapcsán kérte kiadni: 1. A beruházás tételes beárazott ajánlati költségvetését, ami alapján kiszámolták az átalányárat. 2. Az alvállalkozók, és azok alvállalkozóinak listáját 3. A **Z.**-nek beadott alvállalkozói ajánlati költségvetéseket. Ideértve a leadott számlákat is, vagy azok tételes, az alvállalkozók nevét, a teljesítés időpontját és árát tartalmazó összefoglalóját. Az alperes a kért adatok kiadását 2016. augusztus 4-én írásban megtagadta.

A felperes 2016. szeptember 2-án előterjesztett keresetében kérte az alperes kötelezését az adatigénylésben foglalt adatok kiadására. Álláspontja szerint azok közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek, az alperes köteles a kiadásukra, mert az átláthatóság, a közélet tisztaságának elve, a közpénzek nyilvánosság előtti elszámolása fontosabb érdek, mint az üzleti titok védelme.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A beárazott ajánlati költségvetést olyan üzleti titoknak értékelte, amelynek nyilvánosságra hozatala aránytalan érdeksérelmet okozna számára, utalt arra, annak nyilvánosságra hozatalát a közbeszerzési eljárásban is megtiltotta. A keresetet az adatigénylés 2. és 3. pontja tekintetében annak beazonosíthatatlansága miatt kérte elsődlegesen elutasítani, de hivatkozott arra is, az alvállalkozókra vonatkozó adatok megismerhetősége is lényegesen rontaná a piaci pozícióját.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találta, kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül adja ki a **stadion** rekonstrukciójához kapcsolódó bontási és egyéb előkészítési feladatokkal kapcsolatban a teljesítésben közvetlenül részt vevő alvállalkozók listáját és az általuk kibocsátott számlákat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a feleket, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 18.000-18.000 Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket, valamint a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 242.935 Ft perköltséget. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperes által kiadni kért adatok az információs önrendelkezési jogról és az információ-szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info. törvény) szerint közérdekből nyilvános adatok, miután az alperes nyílt közbeszerzési eljárás keretében nyerte el a stadion bontási munkát, a vállalkozási díj kiegyenlítésére közpénz felhasználásával került sor. Közérdeklődésre számot tartónak értékelte, hogy ki és mire költi az adófizetők pénzét és mennyire hatékonyan használják azt fel, történik-e túlárzás. Úgy ítélte meg, nem csak az egyösszegű vállalási ár megismerése, de az is fontos információ a nyilvánosság számára, hogy ez az ár hogyan alakult ki, milyen tételeket rejt magában. A nyilvánosság érdeklődésére számot tartó adatnak értékelte az alvállalkozók körét is az általuk tett ajánlati költségvetésekkel és díjazásokkal egyetemben.

Az alvállalkozók alvállalkozóinak tekintetében a keresetet azért nem találta teljesíthetőnek, mert az alperes csak a vele szerződött alvállalkozókkal áll jogviszonyban, az ebbe a körbe nem tartozó további alvállalkozókról az alperes nem köteles adatot szolgáltatni.

Az üzleti titok nyilvánosságra hozatalával okozott aránytalan sérelemre alapított védekezés kapcsán széles körű bizonyítást folytatott le, tanúként hallgatta ki az alperes vezérigazgatóját és beszerezte a Műszaki Igazságügyi Szakértői Testület szakvéleményét. A közérdekű adatok megismeréséhez és az üzleti titokhoz fűződő jogok összeütközése kapcsán rögzítette a közpénzek felhasználásának nyilvánosság általi ellenőrzése érdekében szükséges határig a gazdasági érdekhez fűződő jogok háttérbe szorulását és azt, a nyilvánosságra hozatalt csak az üzleti tevékenység végzése során az alperest érő aránytalan sérelem akadályozhatja meg. Figyelembe vette, hogy a beruházás kapcsán a felperes már megismerhette a nyilvánosságra hozott ajánlati felhívást és a vállalási árat tartalmazó fővállalkozói szerződést, adatigénylése alapján pedig a számlákhoz kapcsolódó teljesítés-

igazolásokot is. Erre figyelemmel a fővállalkozói és alvállalkozói ajánlati költségvetések megismeréséhez fűződő érdekekkel aránytalanul értékelte azok nyilvánosságra kerülésével az alperesnek okozott sérelmet. A szakvélemény szerint a stadion bontására irányuló projekt olyan egyedi sajátos jelleggel rendelkezett, amelynek megvalósításához alkalmazott folyamatok, eszközök és technológiák megismerhetők az ajánlati költségvetések nyilvánosságra hozatalából, megismerésük révén pedig a piaci versenytársak azok elemzésével és felhasználásával egy következő projekt esetén az alperessel szemben egyértelmű versenyelőnyre tehetnek szert. Ehhez képest az ajánlati költségvetések nyilvánosságra hozatalának mellőzése kisebb sérelmet okoz, ezért e vonatkozásban a keresetet elutasította. A projekttel kapcsolatban az alperessel közvetlen szerződéses viszonyban álló alvállalkozók nevét és az általuk kibocsátott számlákat azonban nem értékelte olyan adatnak, amelyek nyilvánosságra hozatala, megismerése az alperesnek az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, ezért kötelezte őt azok kiadására. A perköltség viseléséről a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Felvetette az ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát lényeges eljárási szabálysértés és megalapozatlanság miatt. Harmadlagos kérelme arra irányult, a bíróság tiltsa el a felperest attól, hogy a megismert adatokat nyilvánosságra hozhassa. Elsődlegesen arra hivatkozott, a perben is vitatta a kért adatok közérdekből nyilvános adat jellegét, amit a felperes nem bizonyított, ezért azok kiadására nem köteles. Utalt arra, a bizonyítás elmaradása miatt a döntés megalapozatlan is. Fenntartotta, hogy az alvállalkozók személyére és díjazására vonatkozó adatok nyilvánosságra hozatala számára aránytalan sérelmet okozna, amire figyelemmel azok kiadását megtagadhatja. A felperes adatkérését - és emiatt keresetét - oly mértékben pontatlannak tartotta, ami miatt az igény teljesítését megtagadhatta, a keresetet tehát ebből az okból is el kellett volna utasítani. Lényeges eljárási szabálysértésként kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a nem világos kérelem értelmezésével túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, azt is, hogy egyes adatok tekintetében elrendelte, míg mások tekintetében elutasította a felperes keresetét, holott ebben a perben a keresetet részben teljesítő ítéletnek nincs helye, az alapos kérelmet teljesíteni, a nem teljesen megalapozott kérelmet pedig elutasítani kell. Kifogásolta a felperes rosszhiszemű, visszaélészerű pervitelét is. Harmadlagos fellebbezési kérelmét arra alapította, ha a felperes jogosult a kiadni kért közérdekű adat megismerésére, annak biztosítása nem jelenti a bárki számára történő hozzáférhetővé tételt, a nyilvánosságra hozatal és a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítése eltérő jogintézmény. Hivatkozott arra is, az Info. törvény 26.§ (2) bekezdése a közérdekből nyilvános adatokat nem vonja a szabadon terjeszthető adatok körébe.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság - fellebbezéssel érintett részében - a tényállást helyesen állapította meg, abból helytálló következtetést levonva hozta meg érdemi döntését, a másodfokú bíróság a kifejtett indokaival is egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészítette azt ki az alábbiakkal.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kiadni kért és az alperes kezelésében lévő, a **stadion** rekonstrukciójához kapcsolódó bontási és egyéb előkészítési feladatokkal kapcsolatban a teljesítésben közvetlenül részt vevő alvállalkozók listája és az általuk kibocsátott számlák tartalma közérdekből nyilvános adatnak minősül, és mint ilyen, kiadásuk csak jogszabályban meghatározott esetekben tagadható meg. Az alperes ezt vitatta ugyan, ami miatt a bizonyítás e körben a polgári

perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 164.§ (1) bekezdése alapján a felperest terhelte, a per adataira tekintettel azonban ez külön bizonyítási eljárás lefolytatását az alábbiak miatt nem tette szükségessé.

A budapesti Istvánmező rehabilitációs programjáról, kiemelten a **Budapesti Olimpiai Központ**. integrált rekonstrukciójáról szóló 2012. évi LXXV. törvény hatálya az 1.§ a) pontja szerint kiterjedt a **stadion** felújítására, a 6.§ (1) és (3) bekezdése értelmében a beruházás megvalósítása fontos közérdekű és közcélú tevékenység, amelynek tekintetében az építetői feladatokat a N.S. látja el a Magyar Állam nevében és javára eljárva. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint az állam tulajdona nemzeti vagyon, a 39. cikk (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek jellegüktől függetlenül kötelesek a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásukkal. Az Alaptörvény alkotmányi szinten minősíti közérdekű adatnak a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal kapcsolatos adatokat, így ezeket bárki megismerheti, azokba betekintést nyerhet, e jogai sérelme esetén pedig kérheti a szervezet kötelezését az adatok kiadására. Mindebből következik, hogy ezekre az adatokra alkalmazni kell az Info. törvény rendelkezéseit, amelynek 3.§ 6. pontja értelmében közérdekből nyilvános adat a közpénzekre vonatkozó gazdálkodás adata, hiszen annak megismerhetőségét az Alaptörvény fenti rendelkezése közérdekből elrendelte. Az Info tv. 28. § (1) bekezdése alapján pedig a közérdekből nyilvános adat megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.,

A kiadni kért közérdekből nyilvános adatok vonatkozásában ezért a továbbiakban azt kellett vizsgálni, azok kiadása az alperes által felhívott okból jogszabály alapján megtagadható-e vagy sem.

Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapvető jogként garantálja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot, amelynek érvényesülését az Info. törvény biztosítja. Az információs szabadság és az azon alapuló alapjogi jogviszony tartalma kötelezettséget jelent a közfeladatot ellátó szervek és személyek számára, hogy bizonyos, a közfeladataikkal összefüggésbe hozható, illetve azt jellemző adatokat proaktív módon nyilvánosságra hozzanak, vagy igény esetén hozzáférhetővé tegyenek. Másrészről pedig a közösség minden tagját megilleti a jog ezen adatok megismerésére és terjesztésére.

Az Alkotmánybíróság 21/2013.(VII.19.) AB határozatból, 3252/2016.(XII.6.) AB határozatból és a IV/2898/2015. számú AB határozatból kitűnő gyakorlata szerint közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság elve főszabályként való érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését proaktív módon, illetve adatigénylés alapján biztosítsa. Az Alaptörvényben rögzített alapvető jognak tehát a közérdekű adatok megismerésére irányuló adatigénylés útján lehet érvényt szerezni, amennyiben a közérdekű adatok proaktív közzétételére nem kerül sor. Az adatigénylés jogosítványa nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog valódi alanyi jogot nem is tudna jelenteni. Az alapvető jog biztosításával ezért elválaszthatatlanul összefonódik az adatigénylés lehetőségének, illetve az adatigénylés teljesítésének megfelelő biztosítása.

Mindezek alapján az adatkezelő nem gördíthet akadályokat a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerése elé, kiadásukat csak a jogszabályban meghatározott esetekben tagadhatja meg. Az Info. törvény 30.§ (5) bekezdése azt is előírja, ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében a törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló

közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél.

Mindezek tükrében kellett az eljáró bíróságoknak vizsgálnia, hogy az alperes az általa felhívott okokból megtagadhatja-e a **stadion** rekonstrukciójához kapcsolódó bontási és egyéb előkészítési feladatokkal kapcsolatban elvégzett és közpénzből kifizetett teljesítésben közvetlenül részt vevő alvállalkozók listájának és az általuk kibocsátott számláknak a kiadását.

A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése ugyan alapvető jog, azonban nem abszolút, annak korlátozása az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése alapján lehetséges más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával. Az információszabadság korlátozásának elvi lehetőségét - többek között - az Info. törvény 27.§-a teremti meg. Az Alkotmánybíróság a 12/2004. (IV.7.) AB határozatában a nyilvánosság korlátozása körében azt rögzítette, hogy egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a fő szabály, ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételesnek kell tekinteni.

A másodfokú bíróság rámutat, hogy az információ-szabadság biztosítása teszi lehetővé a **stadion** felújítása, mint a törvény által fontos közérdekű és közcélú tevékenységnek minősített beruházás kapcsán, hogy a társadalom a projektet érintően olyan információkhoz is hozzájusson, amelyeket esetleg proaktív módon korábban nem tettek közzé. A közérdekű adatok ilyen módon való megismerhetősége hozzájárul a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlásához, a közügyek átláthatóságához. Ez a transzparencia azonban nem érhető el, ha a projekt kapcsán kizárólag az építető által már közzétett vállalkozási szerződés, illetve az általa már kiadott teljesítésigazolások kerülhetnének nyilvánosságra a további megismerési igény ellenére.

Az alperes fellebbezésében is fenntartotta azt a hivatkozását, mivel a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (Kbtv.) 40.§ 1 bekezdés b) pontja szerint ajánlatában nem volt köteles megjelölni az igénybe venni kívánt alvállalkozókat - mivel a közbeszerzésnek az a része, amelynek teljesítéséhez alvállalkozókat vett igénybe, nem haladta meg a közbeszerzés értékének tíz százalékát -, ezért a rájuk vonatkozó adatokat közérdekből nyilvános adatként sem köteles az alperesnek kiadni.

Rámutat a másodfokú bíróság, hogy a Kbt. 80.§ (3) bekezdése szerint nem korlátozható vagy nem tiltható meg üzleti titokra hivatkozással olyan adat nyilvánosságra hozatala, amely a közérdekű adatok nyilvánosságáról és közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, külön törvényben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség alá esik. A közbeszerzési törvény ezzel a rendelkezésével biztosítja az Info. törvény elsődleges érvényesülését a közbeszerzési eljárásban is. Függetlenül tehát attól, hogy az alperes az alvállalkozókat a közbeszerzési eljárásban nem volt köteles megjelölni, a rájuk vonatkozó adatok nyilvánosságra hozatalát pusztán erre hivatkozással nem tagadhatja meg, a megtagadás jogszerűségét ebben az esetben is az Info. törvény rendelkezéseire figyelemmel kellett vizsgálni.

Az alperes üzleti titokra hivatkozása kapcsán a másodfokú bíróság kiemeli, hogy az Info. törvény elsőfokú bíróság által helyesen felhívott 27. § (3) bekezdése és (3a) bekezdése kizárja az üzleti titok köréből a központi és helyi önkormányzati költségvetés, illetve az Európai Unió támogatás felhasználásával kapcsolatos adatot és azt az adatot, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. Előírja, az államháztartás alrendszerébe tartozó

személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesítő természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet e jogviszonnyal összefüggő közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan arra irányuló igény esetén bárki számára köteles tájékoztatást adni. Az adatigényléskor azonban az üzleti titokhoz és az információszabadsághoz fűződő alapjogok ütközhetnek egymással, ezért amennyiben a nyilvánosságra hozatal olyan adatokhoz - különösen védett ismerethez - való hozzáférést eredményezne, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, helye lehet az adatigénylés megtagadásának, feltéve, hogy az nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

Ezért az alperes a per tárgyát képező közérdekből nyilvános adatok tekintetében hivatkozhatott az adatkiadás megtagadása indokaként arra, hogy annak megismerése az üzleti tevékenysége végzése szempontjából aránytalan sérelemmel járna, az általa e körben előadottak azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem voltak alkalmasak az elsőfokú bíróság által alkalmazottnál nagyobb mértékben az információ-szabadság korlátozására. A beruházás tételes beárazott ajánlati költségvetésével és az alvállalkozók ajánlati költségvetéseivel szemben - amely körben az elsőfokú bíróság fellebbezéssel nem támadott döntésével a keresetet elutasította - az igénybe vett alvállalkozók személyére és díjazására vonatkozó közérdekből nyilvános adat nyilvánosságra hozatalának az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozó jellegét a kiadni kért adatok tartalmának és a kiadásukhoz fűződő érdek összevetésével a másodfokú bíróság sem találta megállapíthatónak, különös figyelemmel arra, hogy a közpénz felhasználásának és a nemzeti vagyon kezelésének átláthatóságához az Alaptörvény 37. cikk (1) bekezdése által biztosított kiemelt közérdek fűződik.

Az aránytalan sérelem kapcsán az alperes arra hivatkozott, ha versenytársai megismerhetik az alvállalkozói személyét és azok árait versenyelőnyhöz juthatnak, ami visszaélésre adhat lehetőséget egy következő munka elnyerésénél.

Annak vizsgálata során, hogy az alvállalkozók személye és díjazása nyilvánosságra kerülése az üzleti titokhoz fűződő alapjog sérelmével okoz-e aránytalan mértékű sérelmet az alperesnek, a bíróságnak szem előtt kell tartania az Info. törvény 30.§ (5) bekezdését, amely szerint az adatkezelő mérlegelését lehetővé tevő megtagadási okot szűken kell értelmezni, a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél. A nemzeti vagyon felhasználását érintő szerződés teljesítésével kapcsolatos adatok általános szabály szerint nyilvánosak, a meg nem ismerhetőségük a kivételes. Az az alperesi hivatkozás, hogy az alvállalkozókra vonatkozó adatok megismerése esetén más üzleti partnerek is tudomást szereznének a vele bizalmi viszonyban együttműködő partnerekről és azok áairól, nem támasztotta alá az aránytalan sérelem elszenvetését az üzleti tevékenység végzése szempontjából. Az, hogy a kiadni rendelt adatokból más üzleti partnerek is tudomást szerezhetnek a beruházás teljesítése körében vállalt kötelezettségeiről, azért nem eredményezheti a nyilvánosság korlátozását, mert ennek elfogadása esetén ténylegesen valamennyi egyéb, a nemzeti vagyon terhére kötött szerződés hasonló hivatkozás folytán nem lenne megismerhető, így az információszabadság kiüresedne a közpénzekkel gazdálkodó szervezet közpénzekre vonatkozó gazdálkodásának nyilvánosság általi ellenőrzése tekintetében, amennyiben a közpénzekből kifizetett tevékenységet a szervezet alvállalkozók közreműködésével végzi el. Nem fogadható el az alperes érvelése azért sem, mert a közpénzekkel való gazdálkodás nyilvánosság általi ellenőrzése kizárólag a részletek megismerése útján lehetséges. Azok ismerete nélkül az átalánydíj helyes, az elvégzett munkával arányos vagy aránytalan voltára semmiféle következtetést nem lehet levonni.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az Alaptörvény és az Info. törvény felhívott rendelkezéseiből egyértelműen kitűnik, annak a szervezetnek, aki az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, a közpénzfelhasználás átláthatóságának alaptörvényi követelményére figyelemmel nagyobb nyilvánossággal kell számolnia a jogviszonnyal összefüggő adatokra vonatkozóan, mintha nem közpénzekből kifizetendő üzleti tevékenységre kötne szerződést. A közpénzekre vonatkozó gazdálkodással való nyilvánosság előtti elszámolás körébe bele tartozik, hogy mely alvállalkozókat és milyen díjért vett igénybe.

Az alperes az Info. törvény 30.§ (7) bekezdésére is alaptalanul hivatkozott a kérelem megtagadásának indokául. E rendelkezés szerint a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányuló adatmegismerésekre külön törvények rendelkezései irányadók. A közfeladatot ellátó szervek gazdálkodásának célszerűségét, eredményességét, valamint törvényességét érintő ellenőrzések lefolytatására ugyanis külön törvényben meghatározott szervek jogosultak és nem az Info. törvény szerinti adatigénylő. Ezért az adatigénylés nem terjedhet és nem is terjedt addig, hogy átvegye az ellenőrző szervek feladatát. Ebben a perben a felperes igénye az alperessel egy meghatározott fővállalkozói szerződés teljesítésében közvetlenül résztvevő alvállalkozók nevére és az általuk végzett tevékenységek ellenértékére vonatkozó adatokat érintette, ami nem jelenti azt, hogy az alperes gazdasági társaság gazdálkodását, annak eredményességét, a működése törvényességét a külön törvényben meghatározott szervek helyett az adatigénylő kívánná lefolytatni, átfogóan felülvizsgálni.

Az alperes arra is alaptalanul hivatkozott, hogy az adatigénylésnek pontatlansága miatt nem tudott eleget tenni. A másodfokú bíróság a közérdekű adat megismerése iránt írásban előterjesztett igényt - annak részben teljesíteni rendelt 2. és 3. pontját - további értelmezés nélkül világosnak értékelte, figyelemmel arra, a felperes a kiadni kért adatok körét megfelelő konkrétsággal határozta meg, az alperes számára egyértelműnek kellett lennie, hogy a N.S.kal kötött vállalkozási szerződésben elvégezni vállalt bontási és egyéb előkészületi feladatokhoz igénybe vett alvállalkozók és azok alvállalkozói személyét, az ebben a körben beadott alvállalkozói ajánlati költségvetéseket és leadott számlákat kéri kiadni a felperes úgy, hogy annak teljesítéseként elfogadja az alvállalkozók nevét, teljesítésük időpontját és árát tartalmazó összefoglalóval történő adatközlést is. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a felperes kérelmének 3. pontjában foglaltak nem világosak, értelmezésre szorulnak, ezért ezt az ítélet indokolásából mellőzi.

A másodfokú bíróság csupán utal arra, hogy az adatigénylés egyértelműségének hiánya önmagában nem eredményezhetné a kérelem megtagadását. Az Alkotmánybíróság 21/2013. (VII.19.) AB határozata szerint a közérdekű adatok megismerésének biztosítása az adatkezelők egyik alapvető, alkotmányos feladata és az alapjog védelmére irányuló intézményvédelmi kötelezettségük alapján a közérdekű adatokat kezelő szervezeteknek aktív magatartást kell tanúsítaniuk, kötelesek a közérdekű adatokhoz való hozzáférést garantálni. Az adatkezelő szerv az alapjog biztosítása érdekében épenséggel tevőleges magatartásra kötelezett.

Ezen elvárásnak logikus indoka az információs aszimmetria fennállta. Az adatkezelő ugyanis a legtöbb esetben jóval több, részletesebb és pontosabb információval rendelkezik a birtokában lévő adatokról, mint amilyenről az igénylő. Az adatkezelő ezzel nem élhet vissza, az adatigényléseket nem formális megoldásokkal kell kezelnie. Amennyiben a kérelem az igényelt adat konkrét beazonosításához szükséges minimális követelményeknek megfelel, érdemben kell vizsgálnia, majd teljesítenie, vagy a teljesítés okának megjelölésével elutasítania. Amennyiben a kérelemben foglaltakkal kapcsolatban értelmezési kérdés merül fel, úgy az Info. törvény 28.§ (3) bekezdése

szerint fel kell hívnia az igénylőt igényének pontosítására.

Az alperes fellebbezésében - másodlagosan - több eljárási szabálysértésre hivatkozással az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését is kérte. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére azonban az 1952. évi Pp.252.§ (2) bekezdése alapján az alperes által állított eljárási szabálysértések hiányában nem volt indok.

Az adatigénnyelssel megegyező tartalmú kereseti kérelemnek nem volt az elbírálást akadályozó pontatlansága, amelyet az elsőfokú bíróság hatáskörét túllépve pontosított, továbbá nem állapítható meg az sem, hogy a kereseti kérelmen túlterjeszkedett volna. Az ítélet rendelkező részéből és indokolásából éppen az tűnik ki egyértelműen, hogy a keresetet részben teljesítette, részben pedig elutasította.

Az alperes minden alap és jogszabályi hivatkozás nélkül állította, hogy a közérdekű adat kiadása iránti perben a bíróság csupán kasszációs, nem pedig reformatórius jogkörrel rendelkezik, a keresetnek vagy teljesen helyt ad, vagy egészében elutasítja, azonban a keresetet részben teljesítő ítéletet jogszabálysértés nélkül nem hozhat. Az Info. törvény 28.§ (1) bekezdése és 31.§ (1) bekezdése együttes értelmezése alapján az valóban megállapítható, hogy az igényt érvényesítő kizárólag az adatkezelőhöz eljuttatott kérelmében foglalt adatok kiadása iránt terjeszthet elő keresetet. Ez egyértelműen következik abból, hogy az Info. törvény nem teszi lehetővé, hogy az adat megismerésére vonatkozó kötelezés érdekében közvetlenül bírósághoz lehessen fordulni. Arra azonban lehetősége van a felpereseknek, hogy a perben érvényesített igényüket az eredeti kérelmüknél szűkebb körben érvényesítsék. Ennek megfelelő indoka lehet, ha mérlegeli az alperes válaszát, esetleg bizonyos tekintetben elfogadja kérelmének elutasítását. Keresetében tehát többet nem, de kevesebbet kérhet mint az adatigénnyelésében, amiből az is következik, hogy a bíróság is kötelezheti az alperest kevesebb adat kiadására, mint amit a felperes akár eredeti adatigénnyelésében, akár a kereseti kérelmében követel. Utal a másodfokú bíróság arra is, a joggyakorlat alapján a bíróságoknak a kiadni kért adatokat egyenként szükséges vizsgálni atekintetben, hogy a megismerésükre vonatkozó igénynek az alperes köteles-e eleget tenni vagy sem.

A másodfokú bíróság már megállapította, hogy a felperes a perben törvényi rendelkezés alapján közérdekből nyilvános adatok kiadására kérte az alperest kötelezni, ezért ebben a körben a bizonyítási eljárás lefolytatása nem volt szükséges, tehát megalapozatlanság miatt sem kellett az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezni az 1952. évi Pp.252.§ (3) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság rögzíti, a fől elsőfokú eljárás során tanúsított esetleges rosszhiszemű pervitele az 1952. évi Pp. 252.§-a és 253.§-a alapján sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, sem a megváltoztatására nem ad alapot, így az alperes fellebbezésének teljesítésére nem szolgálhat alapul. Utal csupán arra, a felperes az elsőfokú eljárásban a tárgyaláson nem köteles személyesen részt venni, az 1952. évi Pp.136.§ (1) bekezdése alapján akár az első, akár a folytatólagos tárgyalások tekintetében kérheti azok távollétében történő megtartását. Nem minősülrosszhiszemű pervitelnek, ha a felperes csak két beadványt terjesztett elő az elsőfokú eljárásban. Amennyiben perbeli köteletségének nem tesz eleget, valamely nyilatkozatot indokolatlanul késedelmesen tesz meg vagy felhívás ellenére sem teszi meg és ezáltal a per befejezését késlelteti, annak jogkövetkezményeként az elsőfokú bíróság az 1952. évi Pp.8.§ (4) bekezdése alapján pénzbírsággal sújthatja.

Az alperes azt is sérelmezte, hogy a felperes különösebb megfontolás nélkül, ugyanolyan tartalmú kérelmet terjesztett elő több beruházás tekintetében. Közérdekű adat megismerése iránti igény érvényesítője azonban maga jogosult meghatározni az adatigénnyelési kérelmét, amelynek indoka is

közömbös, nem köteles ugyanis számot adni arról, hogy mely okból kívánja a közérdekű adat vagy a közérdekből nyilvános adat kiadását. Az EBH2013.P.16. számú Elvi Bírósági Határozat szerint a közérdekű adat, illetve a közérdekből nyilvános adat kiadása iránti perben is érvényesülnek a Ptk. alapelvei, joggal való visszaélésnek minősül a személyes motivációval, mintegy vélt konfliktus miatti retorzióként igényelni speciális információkat, amelyeknek érdemi közérdekű adat tartalmuk alig van. Az ilyen motivációjú, személyes érdek által vezérelt joggyakorlás nem felel meg az alanyi jog társadalmi rendeltetésének. Abból azonban, ha a felperes több beruházás tekintetében ugyanazoknak az adatoknak a megismerése iránt érvényesíti igényét, nem lehet következtetést levonni arra, hogy joggyakorlása annak rendeltetésével össze nem férő célra irányulna, mások zaklatására, jogaik és törvényes érdekeik csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére vezetne. Inkább arra adódik következtetés, hogy minden beruházás, vállalkozási szerződés átláthatóságához azonos típusú adatok szükségesek. A felperesnek pedig, mint sajtószerzőnek kötelezettségei közé tartozik, hogy a közpénzek felhasználásának nyilvánosság általi megismerését elősegítse.

Alaptalan volt az alperesnek az a fellebbezési kérelme is, hogy a kereset elutasításának hiányában a bíróság tiltsa meg a felperesnek a nyilvánosságra hozatalt. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével és az Info. törvénnyel biztosított információ-szabadság az adatkezelőnek kötelezettséget teremt egyrészt meghatározott adatok nyilvánosságra hozatalára - az adatokat bárki számára tegye hozzáférhetővé - , másrészt, hogy azokat arra irányuló igény érvényesítése esetén az igénylő részére tegye megismerhetővé. Ezek eltérő intézkedések, azonban mind a proaktív nyilvánosságra hozatal, mind az egyedi kérelemre teljesített adatközlés lehetővé teszi azt, hogy más személy azokat utóbb maga is akár meghatározott körben, akár bárki számára hozzáférhetően közzé tegye. Ez azonban nem lehet jogellenes, hiszen az Alaptörvény VI. cikkének (3) bekezdése alapvető jogként biztosítja mindenki számára nem csak személyes adatai védelméhez, a közérdekű adatok megismeréséhez, hanem a közérdekű adatok terjesztéséhez fűződő jogokat is. Ezért, amennyiben a bíróság a felperesnek megtiltaná az alperes által kiadott közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságra hozatalát, az Alaptörvény által biztosított alapjog sérelméhez vezetne, amely jog célja a közpénzek felhasználása, átláthatóságának biztosítása, a társadalmi kontrollnak a nyilvánosság előtti gyakorlása. A tiltást az alperes azért sem kérheti, mert üzleti titkával szemben elsődleges a közérdekű adatok terjesztéséhez fűződő alapjog, az Info. törvény 27.§ (3) bekezdése folytán ugyanis a közbeszerzési eljárásban szerződést kötő félnek gazdasági tevékenysége tekintetében a gazdasági életben megszokottnál nagyobb - valóban versenytársait is magában foglaló - nyilvánossággal kell számolnia, amikor saját döntése folytán közbeszerzési pályázaton indul és köt az államháztartás alrendszerébe tartozó személlyel szerződést. Az alperes helytelenül értelmezte az Info. törvény 26.§ (2) bekezdését is, ez a rendelkezés ugyanis nem valamennyi közérdekből nyilvános adat, hanem nevesítve a közérdekből nyilvános személyes adat terjesztését korlátozta annyiban, hogy azok személyes adat jellege miatt előírta a célhoz kötött adatkezelés elvének betartását. A felperes adatigénylése azonban közérdekből nyilvános személyes adatokra nem terjedt ki.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolás fenti kiegészítésével a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján fellebbezett részében helybenhagyta, mégis azzal a pontosítással, hogy mellőzte a felek kötelezését a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére, mert az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57.§ (1) bekezdés o) pontja szerint a személyes adatok védelmével, illetve a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggésben indított per illetékmentes. Erről az 1952. évi Pp.253.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból határozott.

A sikertelenül fellebbező alperes az 1952. évi Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a

felperes részéről felmerült másodfokú perköltséget, mely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján megállapított másodfokú ügyvédi munkadíj. A tárgyi illetékmentes perben a fellebbezési illetékről rendelkezni nem kellett.

Pécs, 2019. május 16.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró,
Dr. Berki Csilla s.k. bíró